

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X.**, zastoupen: Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Krajské ředitelství Policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Věkoše 416, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 5. 2019, č. j. 31 A 16/2018 - 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Barty **s e u r č u j e** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 4. 11. 2018, č. j. KRP H-104851-23/ČJ-2018-050022-SV, byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění, a doba zajištění byla stanovena na 60 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) usnesením ze dne 26. 11. 2018, č. j. 31 A 16/2018 - 20, odmítl. Poté, co bylo uvedené usnesení krajského soudu ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 528/2018 - 26, zrušeno, krajský soud žalobu výše uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že postup žalované dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců byl důvodný, neboť z průběhu správního řízení nepochybně vyplynulo nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Pobyt na území České republiky (dále též „ČR“) bez cestovního dokladu a platného oprávnění k pobytu žalobce vědomě porušoval právní normy. Rovněž nerespektoval předcházející rozhodnutí o správním vyhoštění. Na druhou stranu se nejedná o osobu, které by v případě návratu do domovského státu cokoliv hrozilo. Žalovaná se rovněž podrobně věnovala možnosti uložení zvláštních opatření podle §123b a §123c zákona o pobytu cizinců a dospěla ke správnému závěru, že uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že žalobce bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložением zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V případě žalobce však aplikace těchto opatření nepřipadá vzhledem ke skutkovým okolnostem v úvahu. Krajský soud se tak plně ztotožnil s posouzením věci ze strany žalované.

III.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Nesouhlasí se závěrem o nemožnosti uložení zvláštních opatření. Žalovaná ani krajský soud dostatečně nezhodnotili zásadní okolnosti jeho pobytu na území ČR, tj. že zde pobýval v době, kdy mu již uplynula doba zákazu pobytu na území ČR. Nelze tedy jednoznačně konstatovat, že by existovalo nebezpečí nerespektování eventuálně uložených zvláštních opatření. Ustanovení upravující zvláštní opatření mají být vykládána v souladu se smyslem, cíli a požadavky návratové směrnice, což potvrzují rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57. V rozsudku ze dne 28. 2. 2016, sp. zn. 5 Azs 20/2016, pak Nejvyšší správní soud odmítl rozšířenou praxi, která fakticky vylučuje možnost užití zvláštních opatření jen proto, že cizinec po pravomocném rozhodnutí o vyhoštění nevycestoval. U stěžovatele se žalovaná dopustila právě tohoto excesu, když považovala za důvod zajištění již jeho dlouhodobý nelegální pobyt na území ČR, přestože stěžovatel v okamžiku svého zajištění žádné rozhodnutí o správním vyhoštění nemařil a nedopouštěl se protiprávního jednání. Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na skutkové okolnosti věci a průběh řízení. Dále zopakovala důvody, které ji vedly k vydání rozhodnutí o zajištění. Má za to, že toto rozhodnutí bylo dostatečně odůvodněno a zajištění bylo uloženo v souladu se zákonem. Vycházela z vlastních poznatků i z vyjádření stěžovatele.

pokračování

Rozhodovala individuálně s ohledem na zajištěné důkazy, jednání stěžovatele a jeho vyjádření. Odmítá, že by rozhodnutí v dané věci bylo jakkoliv paušalizované. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaná nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření a krajský soud nesprávně vypořádal související žalobní námitku.

[8] Dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání (důraz přidán).

[9] Zákon o pobytu cizinců upravuje v § 123b odst. 1 tři formy zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území:

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[10] Problematikou uložení zvláštních opatření namísto zajištění se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, k tomu uvedl: „Zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložení zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního

vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“ Uložení mírnějšího opatření je tedy vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 104/2013 - 30). Zákon tak zohledňuje zájem na tom, aby přijatá zvláštní opatření byla skutečně účinná. Požadavek na aplikaci mírnějších prostředků proto nelze vykládat tak, že policie je povinna nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve až v případě neúspěchu cizince zajistit (viz rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64).

[11] Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené zvláštní opatření splní svůj účel. Správní orgán musí zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, č. 3559/2017 Sb. NSS, bod 41). Uvedenou úvahu musí správní orgán nejen učinit, ale také ji promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012 - 74; ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012 - 40; nebo ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51).

[12] V posuzované věci se žalovaná zabývala možností uložení zvláštního opatření na str. 6 a 7 svého rozhodnutí. Vyjmenovala jednotlivé formy zvláštních opatření a vyhodnotila důvody, pro které je nelze v případě stěžovatele uložit. Při svém hodnocení vycházela zejména z úředního záznamu ze dne 3. 11. 2018 popisujícího průběh zajištění stěžovatele dle § 27 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále též „úřední záznam“), dále z toho, co stěžovatel sdělil v protokolu o výslechu účastníka řízení z téhož dne (dále též „protokol“) a z rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 14. 6. 2017, jímž bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku.

[13] Dle úředního záznamu byl stěžovatel dne 3. 11. 2018 kontrolován hlídkou Policie ČR na Protialkoholní záchytné stanici v Hradci Králové, kam byl umístěn městskou policií pro své přestupkové jednání v Rychnově nad Kněžnou. Stěžovatel nedisponoval žádným cestovním ani jiným osobním dokladem. Hlídce sdělil, že má cestovní doklad u kamaráda v bytě v Rychnově nad Kněžnou, a že v tomto dokladu má i platné české vízum. Dále uvedl, že v České republice žije již asi 20 let. Poté, co byl stěžovatel ztotožněn, zjistila hlídka, že nemá žádné platné pobytové oprávnění. Na toto zjištění reagoval stěžovatel vyjádřením, že skutečně žádné platné české vízum nemá, protože s ním bylo asi před jedním rokem vedeno řízení o správním vyhoštění z České republiky. Jelikož nevycestoval, žádné vízum si nezařídil. O protiprávnosti svého pobytu ví. Hlídka Policie ČR následně provedla šetření na adrese, kde měl mít stěžovatel dle svého tvrzení uložen cestovní pas. Stěžovatelem označená osoba však popřela, že by u ní bydlel. Dalším šetřením

pokračování

bylo zjištěno, že se stěžovatel zdržoval v bytě nacházejícím se v tomtéž domě v jiném patře. Ani zde se však žádné jeho doklady nenacházely. Na základě tohoto zjištění stěžovatel sdělil, že skutečně nedisponuje žádným cestovním dokladem, protože jej kdysi dávno ztratil a kvůli svému nelegálnímu pobytu v ČR se o tuto věc dále nestaral. V protokolu stěžovatel dále uvedl, že do schengenského prostoru naposledy přicestoval v srpnu 2016. Pět měsíců pracoval v Itálii, v lednu 2017 se přemístil do ČR. Dle možností bydlel na různých místech a pracoval jako brigádník na černo. V současné době u sebe nemá peníze, asi 4 000 Kč má uloženo u jiné osoby, zbytek posílal průběžně domů na Ukrajinu. Nemá žádnou stálou adresu, je zdrav.

[14] Z rozhodnutí žalované vyplývá, že možnost uložení zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyloučila mj. proto, že stěžovatel dle svého vyjádření v době zajištění neměl stálou adresu a místa pobytu neustále mění. Možnost poskytnutí finanční záruky ve smyslu § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců žalovaná vyloučila proto, že stěžovatel dle svého tvrzení krom 4 000 Kč nedisponuje žádnou finanční hotovostí a neuvedl žádnou osobu, která by za něj finanční prostředky složila. Jeho rodina tak zjevně učinit nemůže, neboť tuto on sám naopak podporuje. Uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců dle žalované vylučovala skutečnost, že stěžovatel s ohledem na své dosavadní chování neskytá žádnou záruku, že by spolupracoval s policií. Poukázala zejména na to, že stěžovatel nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění, na území ČR pobývá opět neoprávněně, dobu vyhoštění přechkal tím, že se kontaktu se správními orgány vyhýbal a lhal policii ohledně svého dokladu a místa pobytu.

[15] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že žalovaná situaci stěžovatele posoudila individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu a nezaložila je toliko na zjištění o dlouhodobém nelegálním pobytu na území ČR. Své úvahy přitom řádně odůvodnila. Dostatečně a srozumitelně se vypořádala s nutností zajištění stěžovatele, když zevrubně rozebrala konkrétní důvody na straně stěžovatele, pro které nebylo možné uvažovat o nahrazení zajištění mírnějšími prostředky. Krom nerespektování správního vyhoštění zohlednila rovněž absenci stálé adresy, nedostatek finančních prostředků, opakované uvádění nepravdivých údajů hlídce Policie ČR (ohledně svého pobytového statusu, existence dokladů a osoby, u níž se měl zdržovat). Nejvyšší správní soud (shodně s krajským soudem) tento postup považuje za správný, řádně a logicky odůvodněný a plně korespondující se skutkovými zjištěními. Chování stěžovatele skutečně dostatečně osvědčovalo obavu z maření účelu správního vyhoštění a vylučovalo uložení zvláštního opatření.

[16] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[18] Zástupcem stěžovatele byl usnesením krajského soudu ze dne 14. 11. 2018 ustanoven Mgr. Ladislav Bárta, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem DPH; za úkon právní služby mu tedy náleží celkem 3 400 Kč. Tuto částku Nejvyšší správní soud vyplátí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu